

LA CURA. ELEMENTS RELACIONALS I AFECTIUS CONSTITUTIUS DEL CUIDAR EN HOMES CUIDADORS

Carmina Puig Cruells
Ramona Torrens Bonet

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

recerCaixa

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Recerca finançada per RecerCaixa, programa d'investigació de l'Obra Social 'la Caixa' en col·laboració amb l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (2014ACUP00045). Investigadores principals: Dra. Dolors Comas d'Argemir i Dra. Diana Marre

www.urv.cat

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

campus
d'excel·lència
internacional
catalunya sud

campus
de excel·lència
internacional
cataluña sur

campus
of international
excellence
southern catalonia

Marc general de la recerca

Projecte Recercaixa: “Homes cuidadors: Reptes i oportunitats per reduir les desigualtats de gènere i afrontar les noves necessitats de cura”

Objectius de la recerca

- Donar visibilitat a la implicació dels homes en els treballs de cura
- Identificar les barreres culturals i les barreres d'oportunitat que frenen la implicació
- Identificar models emergents

Metodologia

Entrevistes en profunditat (208)

43 institucions o associacions col·laboradores:

- Cuidadors familiars
- Cuidadors remunerats i gestors de serveis (públics i privats)
- Persones receptores de cura
- Polítiques públiques
- Mitjans de comunicació

Categories d'anàlisi

- Concepte i discursos socials sobre el cuidar
- Itineraris de cura i estratègies d'adaptació
- Gestió i negociació de la cura
- Activitats i presa de decisions
- Suports
- Motivacions per a la cura
- Vivències i sentiments respecte la situació de cura

El context: Increment de les necessitats de cura

- **Increment de les necessitats de cura**
  - Envel·liment i augment malalties cròniques i discapacitats (màxim volum de les necessitats de cura)
  - Pocs naixements i maternitat tardana
- **Models familiars emergents i diversos**
- **La crisi de la cura**
  - Desequilibri demogràfic
  - No pot basar-se en l'estructura familiar ja antiga
  - Escassa implicació pública
    - Externalització de la cura, mercantilització (recurs a migrants)
  - Crisi agreujada amb l'aprimament de l'Estat
  - Els qui més ho pateixen: desigualtat social

La cura social requereix una redistribució del treball de cura

Cap a on ha d'anar la redistribució de la cura social?

- **Redistribució de dones a homes**
  - Quins obstacles: culturals i d'oportunitat
  - Quins models emergents
- **De les famílies a l'Estat: importància dels serveis públics**
- **La intervenció de la comunitat: formes de suport i ajuda comunitàries**
- **Redistribució entre grups socials, en favor de les llars més pobres.**
- **Les tres Rs (V. Esquivel):**
  - el reconeixement de la cura
  - La reducció de la cura (més recursos front la pobresa de temps)
  - La redistribució de la cura: més enllà de les llars, més enllà de les dones

Què aborda aquesta comunicació?

- La cura a persones grans i/o adultes en situació de dependència realitzada per homes en l'àmbit familiar o domèstic amb relació de parentiu.
- Explora la dimensió relacional i afectiva de la cura realitzada pels homes
- Categories explorades:
  - Concepte i discursos socials sobre la cura per part dels homes
  - Motivacions per a la cura en els homes
  - Vivències i sentiments en relació a la situació de cura

Els homes cuidadors familiars perceben les activitats i sentiments relacionats amb la cura com a intrínsecs al vincle de parentesc que els uneix amb la persona cuidada.

Absència de consciència de ser home cuidador.

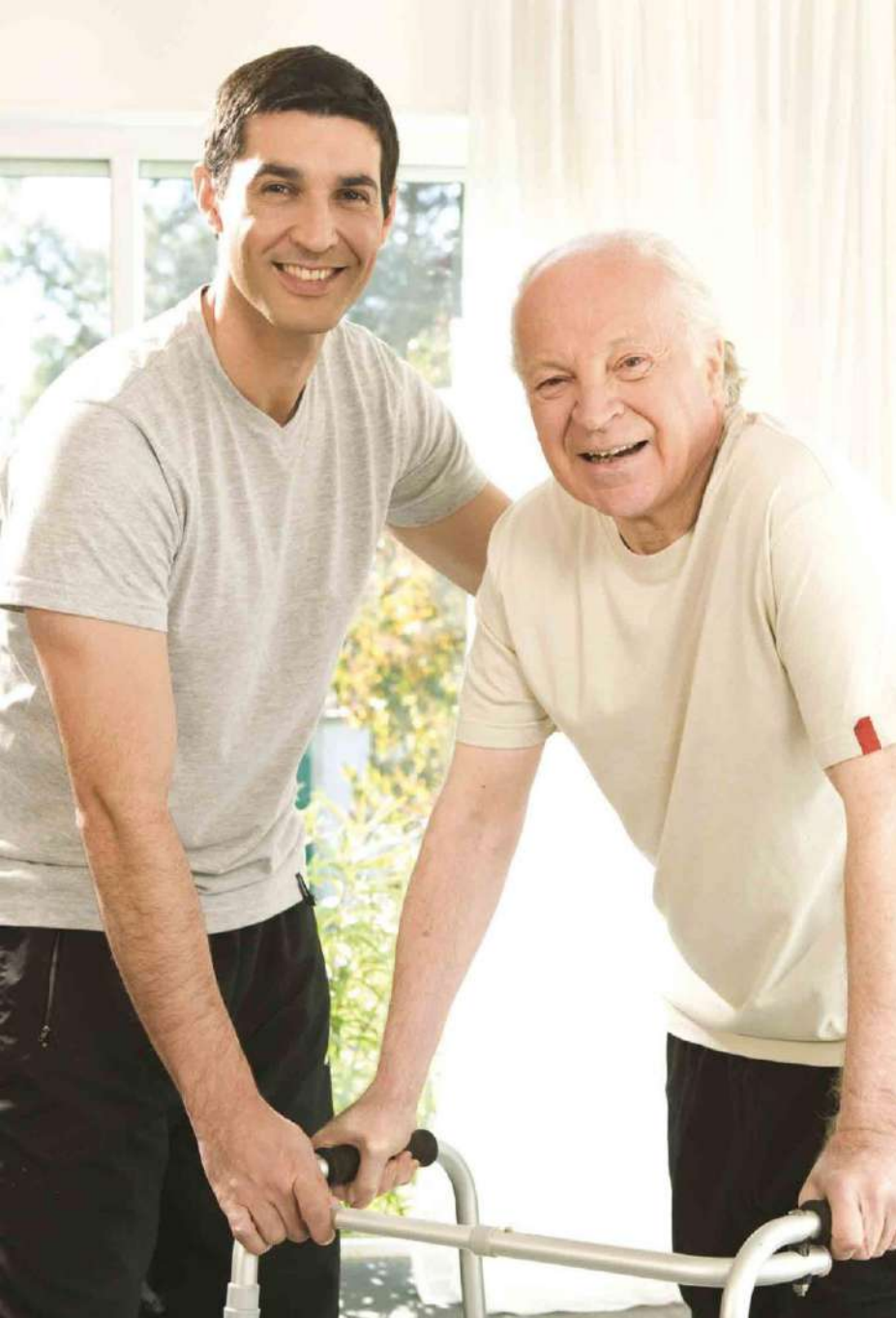
QUÈ NO ABORDEM?: L'anàlisi des d'una perspectiva de gènere comparativa.

La cura

- La cura com a contínuum permanent (Molinier, 2015 i Tronto 2013)
- La vulnerabilitat no és una debilitat
- La cura com a responsabilitat social. *“El cuidado no es una moral de los buenos sentimientos, es un proyecto social”* (Tronto 2013)
- La cura com un imperatiu social
- La socialització per a la cura
- La cura adquireix força davant l’amença de que desaparegui la proveïdora natural (Molinier, 2015)
- La cura en termes de relació, de connexions, de xarxes i de co-construcció. *“No sólo las más dependientes se benefician de una ayuda. También los adultos competentes”* (Wlosko, 2015)

A close-up photograph of an elderly man's face, focusing on his eyes and a white beard. The skin is wrinkled and aged. The text is overlaid on the top left of the image.

**Elements relacionals i afectius en la cura
a partir de l'anàlisi dels discursos
d'HOMES CUIDADORS**

1. Cuidar és un treball.

Activitats que responen a les exigències que caracteritzen les relacions de dependència.

1. Afectivitat i relació en la cura. Reflexió i Anticipació.

- Atenció i tasca
- Reflexió i anticipació
- Abstenir-se de fer

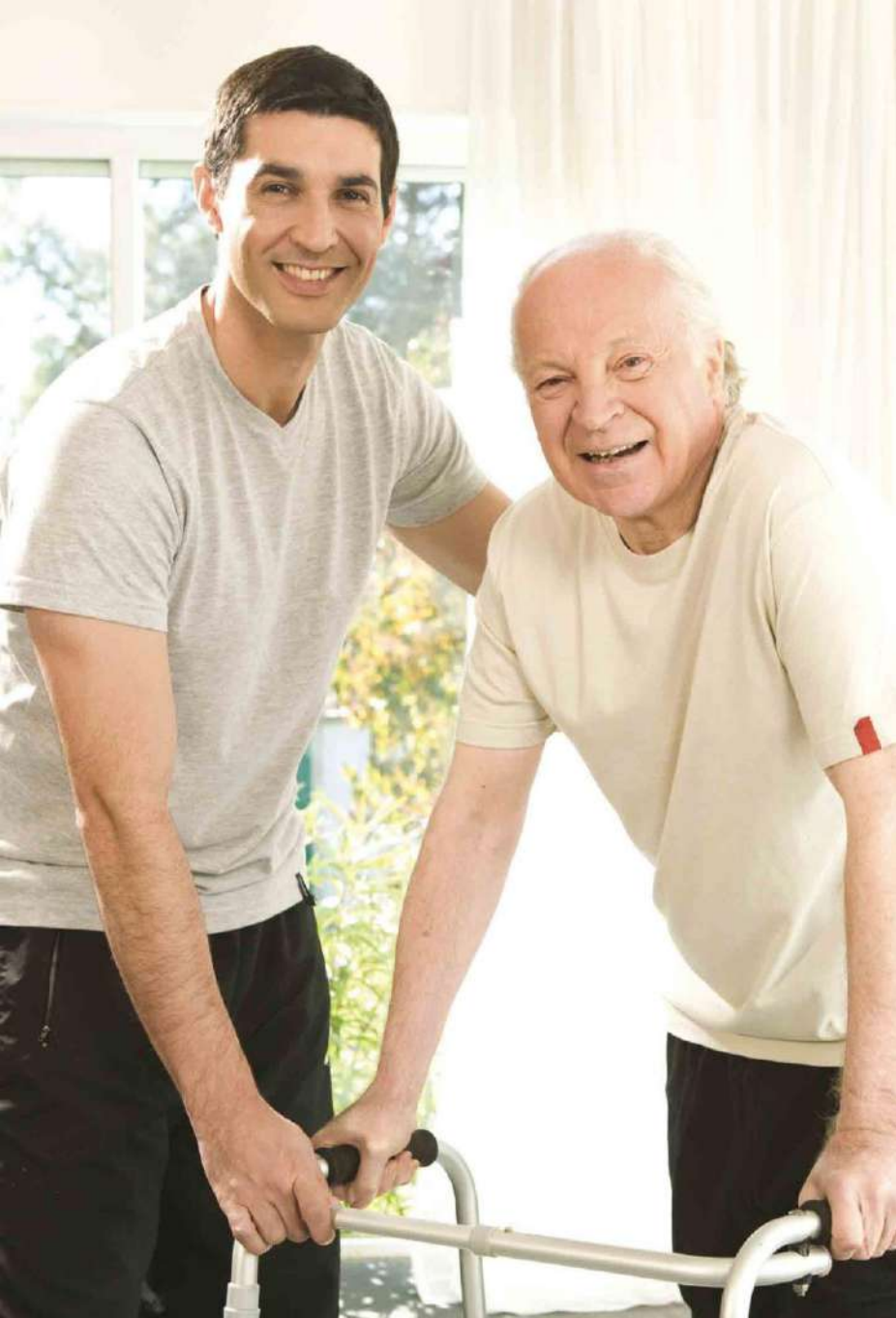

3. El comú i col·lectiu del cuidar.

3. Reconeixement del cuidar.

- Obligació moral
- Obligació auto-atribuïda
- Coneixement. Experiència?
Formació?
- Temporalitat subjectiva
- Paradigma de la visibilitat/paradigma del poder “dir” (Molinier i Leal)

A tall de conclusió....

**La cura necessita cooperació
i deliberació**

No existeixen regles

Es contextual

**Reflexions en temps
improductiu**

**La cura no es pot suprimir, es
va transformant**

**Manca de reconeixement
dels elements relacionals i
afectius del treball de cuidar**

CICLE D'ACTIVITATS

“Homes cuidadors. Barreres de gènere i models emergents”

9 OCTUBRE,

23 OCTUBRE,

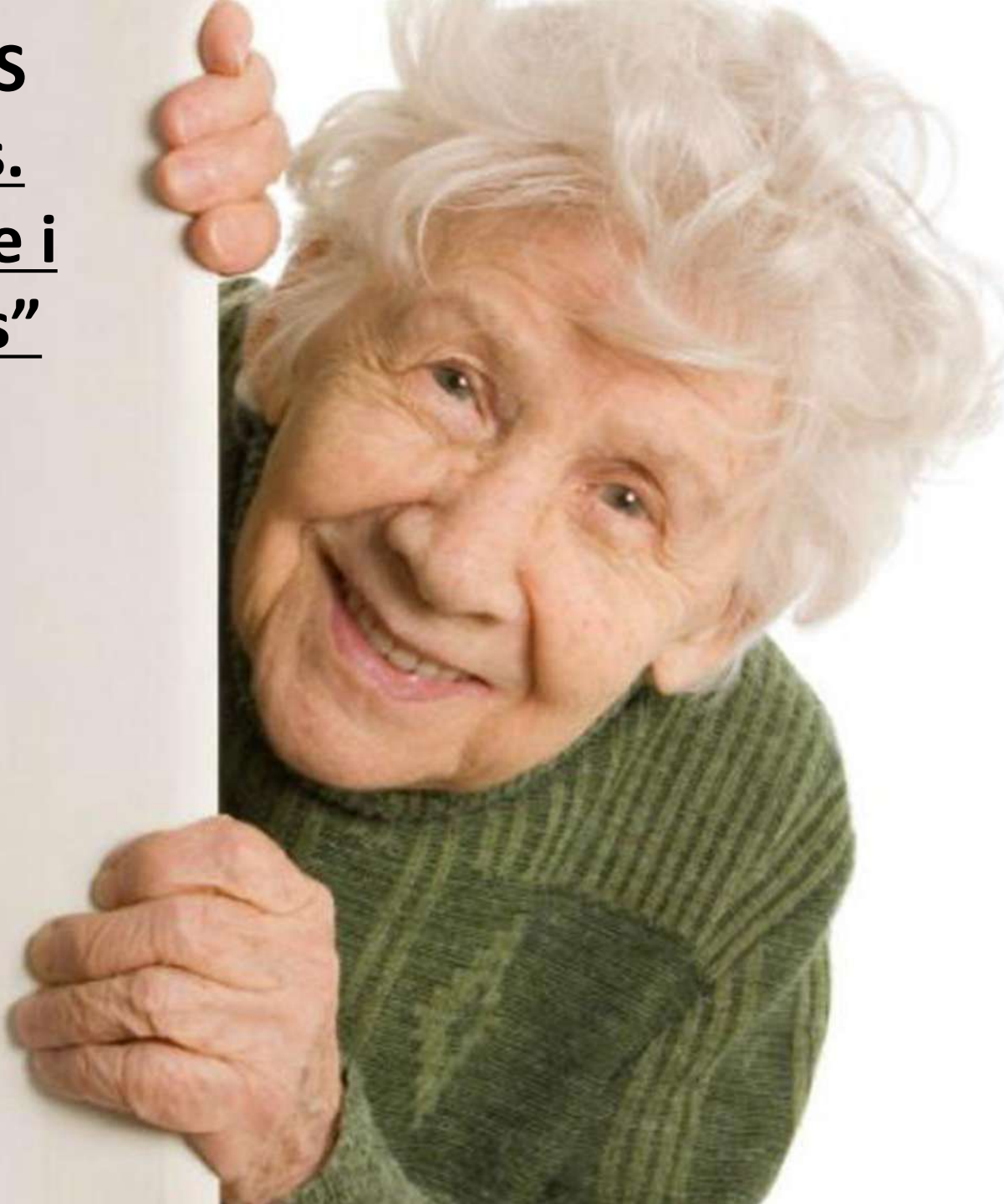
6 NOVEMBRE,

9 NOVEMBRE,

15 NOVEMBRE

Palau Macaya

(Barcelona)

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

campus
d'excel·lència
internacional
catalunya sud

campus
de excelencia
internacional
cataluña sur

campus
of international
excellence
southern catalonia

www.urv.cat